

צילום: מרים צוז

המפד"לניקים

"טובי בנינו" מספק הצצה מסקרנת ורלוונטית לפוליטיקה של החברה הדתית-לאומית, וגם לתהליכים החברתיים הסוערים המתרחשים בה

על משוה רחב הרבה יותר. דור הסופרים הדתיים נמצא עדיין בראשיתו באופן יחסי, ולא תמיד סופרים וסופרות אלה ששים לזנק לתוך השלולית המגזרית. אפשר להבין אותם: בסופו של דבר מדובר במגזר מצומצם יחסית במספרו, ולכן נגזר על ספר כזה, שיתמקד בציגונות הרתית, להיות מראש מיועד קודם כל לקבוצת אוכלוסייה אחת ולאבר באופן אוטומטי קוראים פוטנציאליים רבים שאינם שייכים אליו. לכן מדובר בהימור נועז של הורוביץ – שמצדו הולך על כל הקופה ולא כוחל בשום אמצעי מגורי שאפשר להכניס לעלילה. למרבה השמחה – קוראים חילוניים שייטלו את הספר לידהם יבינו זאת במהרה – העובדה שמדובר בספור שמתרחש כולו בתוך הספירה הציונית-דתית לא פוגם בספור האנושי והפוליטי שנקרם לנגד עינינו.

יש מספר נקודות חולשה בספר. המרכזיות קשורה ברמיזות הנשיות שמאכלסות אותו, ומעיקר דמותה של נעמה, אשתו של יואב. לקורא לא ברור בשום שלב מה מניע אותה לתמוך, שלא לומר לדחוף אקטיבית, את בעלה לפוליטיקה. כללית, דמותה נותרת עלומה ולא מפוענחת יחסית לתפקידה בספר. גם עלילת משנה המתארת שקר באשר לקרובת משפחה שנספתה בשואה לא מעוררת אמון באופן מיוחד, ונדמה כי צורפה לסיפור כדי להזניק אותו למקום שלא ברור מהו ולשם מה בריוק יש בו צורך. אבל אלו כאמור נקודות משניות שאינן פוגמות בהנאה מהספר, שנקרא במהירות ובאופן שוטף. החתום מעלה אמנם שייך לציבור הדתי-לאומי, אך לא יהיה מוגזם לנחש כי גם קוראים שאינם משתייכים למגזר זה ייהנו מהספר, ואולי אף יקבלו הצצה – היסטורית וגם עכשווית – על מגזר קטן יחסית בחברה הישראלית, אך כזה שמשפיע עליה באופן בלתי מנוכסל.

ל אורך כל הקריאה ב"טובי בנינו", צצים ועולים מאליהם שמות מהעבר וגם מההווה הפוליטי הדתי-לאומי. הנה, פה הוא בטח מתכוון לנפתלי בנט, ופה למיכל פרץ, אשתו הרומינגטית מאחורי הקלעים של הרב רפי, וזה כמובן בךדמותו של זבולון אורלב, והנה התכתבות מושלמת עם דמותו של הרב דרוקמן. אבל האמת היא שלא מדובר בדפדוף בוסטלגי באלבום תמונות נושן של המפד"ל, אלא בעלילה מהוקצעת וספור מצוין שרק עמיתנו העיתונאי אריאל הורוביץ.

שלושת גיבוריו הם סב, אב ונכד למשפחת אצולה סרגה, הסב, מנחם לאופר, היה כל חייו עסקן מפלגתי אפור שתמיד ניצב סנטימטר מהשדרה והכבוד אך לא זכה לבוא בשעריה, הבן, יואב, מתחיל את דרכו המקצועית דווקא בעולם העיתונות אך נקרא לדרגל והופך למנהיג מפלגת המגזר. בנו, איתן – שהוא גם נכדו של מנחם – מניע את הצד האפל שהולך ומשתלט אטיאט על הציור הספורי ורך עסקי סמים שהוא מנהל. נפילתו של הבן בעקבות פשעי הנכד מביאה את הסב לרצע שבו הדילמות הקבועות של חייו מניעות לרצע גורל של החלטה שתשפיע על כל סובביו, משפחתו, וכן על מעגלים רחבים יותר.

אפשר להסתכל על הספר מזווית של פערי גילים, קנאה משפחתית וירידת הרורות. אבל הרקע הדתי-לאומי המובהק לא מניח ל"טובי בנינו" להישאר בתחום האג'נדה המשפחתית, ומקרין

טובי בנינו אריאל הורוביץ. כתר, 238 עמ'